

Міжнародны конкурс імя П. І. Чайкоўскага

Як і ў дні VI Сусветнага фестывалю, сталіца нашай Радзімы Масква зноў гасціна...

Конфлікт ліквідаваны!

Матацкы і чымшы па ўзбочыне дарогі пераскокае раўчкі, размытыя вяснянымі водамі...

Мастацкая перасоўная выстаўка

Мінскае мастацкае вучылішча наладжвае перасоўную выстаўку работ сваіх выхаванцаў...

Калі скончыцца гэтая канцэртная? Гэта — пераважна расчараваны старшыня...

Сакавік. То выглед сонейка, і ажурчашы каляды са стыхі; то аднекуль нялічшы завіруха...

лі дасягнуць асабліва вялікіх поспехі. У нас стала больш хлеба, мяса, масла і іншых прадуктаў...

На выбарчым участку № 12 Ленінскага раёна-г. Мінска на выбарах у Вярхоўны Савет СССР.

На зямляках: 1. Галасуе народны артыст СССР П. Малачаню, 2. Письменник П. Гаебка атрымлівае бюлетэні.

Энтузіясты культурна-асветнай работы

Летнім сельскім кінамеханікам Палацкага раёнскага аддзела культуры з'яўляецца Аляксандр Цімохаў...

Па пуцёўцы райкома

Людміла Паўлючанка хвалявалася: яе райком камсамольцаў накіроўваў заагачыць хата-чыталня...

З маладым запалам

Летнім сельскім кінамеханікам Палацкага раёнскага аддзела культуры з'яўляецца Аляксандр Цімохаў...

Тут заўсёды мнагалюдна

У цэнтры вёскі Марозаўка Добрушскага раёна прасторны драўляны будынак. Звоку ён нічым асаблівым не выдзяляецца...

У новым клубе

У калгасе «Сімаў Скідзельскага раёна наладзіла адбыцца ўрачыстасць адкрыцця новага клубу...

Гасцрольня паздкі

Мясца назаў гасцрольню паседжу па трох братніх рэспубліках накіравалася брыгада ў складзе 19 чалавек...

Холдзіця ансамбль аперэты

Некалькі брыгад прыкуе ў абласцях рэспублікі Так, напрыклад, адна з брыгад дэпартаменту па прапагандзе Гомельскага ўраду...

Чаму не хвалюе спектакль

(«Цар Патапа» у Рускім драматычным тэатры імя А. М. Горкага)

Рэжысёр, як і кожны мастак, у сваім творчым выказванні ўласны думкі, свой погляд на жыццё. Ён разівае, узбагачае спрыяны твор, выкарыстоўвае разнастайныя спецыфічныя сродкі, каб «спектакль» як мага больш аднавіў праўду жыцця. І ад таго, наколькі праўдзіва паказвае мастак іхны і погляды сучаснікаў, у рэшце рэшт, залежаць адносіны гледача да спектакля. Менавіта ў гэтай галіне праўдзівага светапогляду, партыйнасці рэжысёра, яго творчай індывідуальнасці, здольнасці правільна адбіраць з'явы жыцця.

Таму для нас і захоўвае сваё значэнне на сцэне драматычны твор, які напісаны многа год назад, бо мастак павольму, з пункту погляду часу, асэнсаванае матэрыял, рэжысёр уводзіць у твор навае істоты і, такім чынам, робіць яго больш сучасным, набліжае да запатрабаваных гледача. Толькі актыўныя адносіны рэжысёра да п'есы і яго творчае хваляванне даць пэўныя вынікі.

Калі гэтага няма — спектакль немінуа будзе выглядаць архаічным, не ўсхваляе. Таму думка яшчэ раз падвядзе пастаноўца п'есы «Цар Патапа» А. Папкова ў Рускім драматычным тэатры БССР. У межах рэжысёрскай задумкі тэатр выкарыстаў сваю дадатку. Спектакль характэрны стройным ансамблем, выразнымі мінацёнамі; у ім ёсць добрыя акцёрскія работы.

Але ўсё тое, што адбываецца на сцэне, не выклікае глыбокага цікавасці, не хвалюе. Сведчаць таму — красамоўныя рэакцыі гледачоў: ужо на трэцім прадстаўленні зала была напалову пуста.

Дзе ў п'есы «Цар Патапа» адбываецца ў 1913 г. Гэта быў перыяд, калі царскі ўрад, напалову рослам рэвалюцыйныя настроі сялянства, стаў шукаць сабе апору ў асобе багатых гаспадароў, дапамагаў росту і ўмацаванню кулацтва. Самі ж аднаго з такіх «новых гаспадароў» і паказаў драматург у сваёй п'есе. У вобразе хуцарына Патапа ўрава аб'яднаў тыповыя рысы класа мірадаўна-акулацтараў, які прыходзіў на змену астражыламу дваранству і адраінаваўся ад яго існа большай лютасцю. Для Урлова няма нічога святога. Ён вяселівае не толькі сялян, але і сваіх домавіч, прымушаючы іх працаваць з ранку да вечара.

Жыццёвыя прычын Патапа — чалавек чалавек воўк. З гэтага пункту погляду ён глядзіць на жыццё ўвогуле. Сам ён невялікіх нават роднага бацьку і прызнае, што ахотно забіў бы яго. Калі стары зусім знізеў, Патап памірае яго за мінулае. І Патап ведае, што яго дзеці таскама чакаюць смерці свайго бацькі і толькі бацця адкрыта выказаў гэтыя думкі, бо Патап яшчэ дужы і моцна трымае ў руках багатства.

Самае вялікае жаданне Патапа — пашырэнне сваёй гаспадаркі, павялічэнне ўлады над людзьмі. Таму ён трымае сямя на галодным паўку, напярэдаж кожнаму кавалкам хлеба. Точыцца ад мужа, коміць дзеньці Бацькара, якая за 35 год сучаснага жыцця прымыла да крутога характару галавы самі. Вельмі выразныя сцены, калі «гаспадар» дзеці пірог альбо радае за чым павар. Тут увес ён — іспытні ўласнік, жорсткі самадур.

У спектаклі ролю Патапа выконвае А. Кістаў. Актар перааналяна выкрывае не толькі самадурства, але і ўсё жыццёвую філасофію героя. Чалавек чалавек воўк, — навуца ён сваіх сыхноў ужо ў першай дзеі. І, перш гэтым прыняццю, Патап раіць Насетці (артыстка Н. Юдзіна) асушчыць санітаркам тры рублі, каб яны атрылі яе мужа, карыстаюцца горад баяна Габрыля (І. Жару), каб вышчы ў яго вясце. Для яго ўсе сродкі добрыя, калі яны дапамагаюць дасягнуць мэты. Звядзецца, гэтая роля спе-

цыяльна напісана для А. Кістава. Магутная фігура, моцны голас, упэўнены, неарошны рух і жэсты цалкам адпавядаюць уладальніцкай натуре героя. Характэрна, што і памірае ён у поўным росквіце сіл. Нібы паранены дрэвінкі, са зварыным рыкам ідзе ён на Канстанціна, які паднімае суніць яго ружою. Не, ён мацней да ўсіх іх, яго ружою ашчыць. Нават смяротна паранены, ён чапляецца за жыццё, так і памірае, абхапіўшы мёртвай хваткай пожку стала. Магутны, страшны ў сваёй сіле воўк!

У спектаклі мы бачым трое пакалення Урловых. Каларытны вобраз жорсткага, прагнага і палалівага Сідні старшае артмю В. Шрамчанка. Які характар карынага дражніча намаляваў у вобразе «інтэлігентнага сына Урлова Паўла артмю А. Вядоў, які здохе нацаць свайму герою непаўторную спеасаінаінасць і выразнасць. Вельмі ўлада іграе Ю. Сідароў ролю Мішка, Мішка п'янецвае, буліць і дабаўдаецца на рэсцы, бо ён яшчэ малады, але адчуваецца, што ён лены за ўсё пераняў бацькоўскія вычыкі.

Жаночыя вобразы знайшлі ўдалых выканавцаў у асобе І. Лакштанавай (Люба), Н. Жыльяковай (Лена), В. Краўчанкі (Фёкла), Н. Кузьменкі (Міца).

Актёры стварылі ў спектаклі галерэю вобразаў, якія характэрныя жыццё і нормаў кулацкага асяроддзя, дакую атмасферу кулацкага побыту. У трох карцінах мы ўбачылі агіднае, страўнае сваёй дражнічой, воўчай ірацыйнай жаццё сям'і мірадаўна-кулака Патапа Урлова з усімі яго маратнымі, зварынымі нормаў і вычыкамі.

Але воль заслона закрываецца — і міжволі адчуваецца рачараванне, быццам аўтар раней часу зачыніў цікавую кнігу, дзе мы паспелі прачытаць толькі пачатак. У спектаклі паказваецца жыццё толькі адной сям'і, прычым знізілі свет не аднаго сродку дубоных сцені кулацкага дома. Ші перна гэта, ці адпавядае жыццёвай праўдзе? Размова ідзе аб 1913 г., калі не толькі ў горадзе, але і ў вёсцы ішла жорсткая сацыяльная барацьба. Вядома пра гэта, мы чакалі, калі ж працікнуць у вочны кут хвалі народнай рэвалюцыйнай барацьбы, якія ў той час ужо падточвалі ўстоі старога свету.

Да Патапа прымажае смяні які панелале, што «цар» хуцка... зусім не будзе. Жабрак раскавае аб папашах на хуцарах, аб пратэсе рабочага люду супраць акупацыйнага Вядзіна Гаўрыла адмаўляецца вярнуць Патапу грошы. Пратэст сына Патапа — Канстанціна даходзіць да сабойства. Аднак усё гэта прагучае ў спектаклі невыразна, ніяк не адбілася на жаццё сям'і, на развіццё дзеяння.

Звядзецца, усё гэта павіна быць етца атмасферай, тым сацыяльным фонам спектакля, на якім развіваецца канфлікт і кульмінацыйнае асяроддзе. Аднак рэжысёр (В. Фёдару) не падрабязі апапелна гэтыя дэталі, не выдзілі вольнікі, вобразы, не зрабіў іх значымі, яркімі, моцнымі.

У спектаклі ўсё ўвага скаантравана на бытавым, сямейным баку жыцця. Паабудавана вялікая сацыяльнага канфлікт, гэтая гісторыя нават не мае дакладнага сюжэту, строгіх кампазіцыйных рамак. Падзеі абмяжоўваюцца ўмоўнымі схемамі. І смерць галоўнага героя не фефрымаецца як фінал канфлікту, як пратэст супрацьдэспат кулацтва сілы, а толькі як адпала, пасля якога аўтар паставіў кропку. А вынік — ваўкі палдзюць ваўка. Ніжыя ўявілі сабе, што Канстанцін забіў бацьку толькі за тое, што ён яго прырыўціў (бес падатавы лумаць аб ім лешы). Але ў спектаклі не паказаны іншы прычыны, якія прымуцілі яго зрабіць гэты крок. Тым больш, што Канстанцін, мацмыа, не дражнік, інаш ён так лёгка не адмовіўся б ад сваёй

часткі багатства. У выніку і гэты вобраз, які мог бы быць таксама адным з асноўных у вырашэнні тэмы спектакля, атрымаўся цямным, раўнавоным. Маркуючы на тым, што мы бачым на сцэне, пажда нават вымаіць, хто ён, напаша і супрацьнаго пратэстуе, з аднаго боку, гэта можа быць і бесц падатавы так думачы і гэты момант і ўладальніцкім дражнічой, як сам Патап. І яго пратэст — пратэст чалавечага ганарлівага і жорсткага, прыніжанага ў сваёй чалавечай годнасці (бацька некалі пабіў яго, і ён не размаўлае з ім). У гэтым выпадку вобраз зрабіўся б значным, набыў бы пэўную сацыяльную нагруква. Але гэтага няма. Адражытым, неауауемым, эпіхалычным і неаўрабным у спектаклі выгалае Канстанцін (артыст К. Верамейчык).

Не атрымаў належнай трактоўкі і вобраз жанкі Паўла Лены (Н. Жыльякова). Мірууючы па звычцы, гэтая жанчына — супрацьдэспат Урловы. Яна спрабуе пратэставаць, збарацца пакінуць іх. Звядзецца, воль-воль яна не вытрымае ўсёх агіднасцей, да якіх не прымыла, і пачынецца трагедыя. Але ўжо ў трэцім дзеі яна (прада, вольні неахотна, пратэстууючы ўнутра) пачынае абрацца карнізм і гаршкі, якія выдзілае малым бацька. Значыць, праўду гаварыў Павел — «нічога, прымыкне, навучыцца». А спачатку ж нас перааналі, што імяна яна можа стаць прамем светла ў цёмным парэце Урловых.

Такое паралельнае іспаванне падзей і з'яў характэрна для спектакля ў цэлым. Рэжысёр не раскрывае трагедыю самі Патапа Урлова, як частку сацыяльнай драмы, не паказвае ў спектаклі вялікі сацыяльны прэцэдэнт, які адбываецца ў вёсцы падрабязна Вялікай Габрыцінцкай сацыяльнай рэвалюцыі.

Спектакль «Цар Патапа» вельмі лічыць творчым поспехам тэатра.

Ан. ШАГІЯ.

У гэтым годзе спўніецца 100 год з дня нараджэння заснавальніка талдыжскай літаратуры А. Рудакі. У азнаменаванне юбілею Міністэрства культуры Талдыжскай ССР правяло конкурсе на лепшы праект помніка, які будзе ўсталяваны ў Сталінабадзе. Ахвін з 115 прадстаўленых на конкурсе праектаў прыслалі з Беларусі. Гэты праект быў удастоены другой прэміі. Аўтары яго — беларускія скульптары Л. і М. Робертаны і архітэктары Н. Бурдзін, Ю. Прудзюс і Е. Цюкаў. На здымку: праект помніка А. Рудакі.

Фота І. Салавейчыка.

Пры Беларускай кансерваторыі створаны гарадскі маладзёжны хор. Яго ўдзельнікі — маладыя рабочыя, інжынеры і тэхнікі прамысловых прадпрыемстваў Мінска, студэнты навучальных устаноў. Харавым калектывам кіруе заслужаны дзеяч мастацтва БССР М. Маслаў. На здымку: на рэцэпцыі маладзёжнага хору.

Фота М. Рубінштойна.

Кнігі ў прамаварных і прадуктовых магазінах

У канцы мінулага года работнікі Упраўлення кніжнага гандлю рэспублікі пачалі продаж літаратуры ў многіх гарадскіх прамаварных і прадуктовых магазінах. Па дагавору з арганізацыяй Міністэрства гандлю вызначаны магазіны, дзе павіны быць выстаўлены столікі па продаж літаратуры. Напрыклад, ад цэнтральнага кніжнага магазіна ў Магілёве продаж кніг наладжаны ў 11 прамаварных і прадуктовых магазінах. У прадуктовых магазінах продаж арганізаваны ў дзве змены. Так, у магазіне № 6 продаж кніг займаюць кнігагошы В. Дінку і Н. Сівалда. За студзень гэтага года яны рэалізавалі кніг на 7 тысяч рублёў.

Добры поспеху дасягнулі кнігагошы Х. Кушнер, В. Карамана і інш. Яны прадаюць кнігі ў прамаварных і прамаварных магазінах Мінска.

Кнігагоша тав. Кушнер працуе ў магазіне «Дзіцячы свет». Каля яе століка заўсёды многа людзей. Увазе маленчкіх пачынаюць і іх бацькоў прапануюцца розная літаратура: дзіцячая, мастацкая, палітычная, педэгагічная, навукова-тэхнічная.

Кнігагошы знаёмяць пакупнікоў з рэкамендацыйнымі спісамі кніг па розных галінах ведаў. Тав. Кушнер за два месяцы прадала кніг больш чым на 15 тысяч рублёў.

У сучасны момант Белгінгандала праводзіць продаж кніг больш чым у 70 гарадскіх прамаварных і прадуктовых магазінах рэспублікі. У бліжэйшы час Упраўленне кніжнага гандлю адкрые продаж кніг яшчэ ў 100 прамаварных і прадуктовых магазінах.

Г. ЯНКОўСкі.

Змястоўная радыёпастаноўка

Новы раман П. Броўкі «Калі зліваюцца ракі» прыхільна сустрэты савецкім чытачом. Раман расказвае аб дружбе братніх народаў — беларусаў, літоўскага і латышкага. Беларуская радыё выкарыстава гэты твор для індэпріроўкі, стварыўшы змястоўны радыёспектакль.

Аўтар сцэнарыя і пастаноўшчык П. Васілеўскі добра перадаў атмасферу рамана. Перапрацоўваючы празаічны твор у драматычны, ён усю сваю увагу скаантраваў на раскрыванні характэрнаў людзей. Гэта спрымае паўнаце і выразнасці драматургічнага матэрыяла.

Раман — эпічнае палатно, багатае падзеямі, вобразамі, значнае па глыбінні раскрытых праблем. У радыёспектаклі захаваны асноўныя сюжэтныя лініі, удала выдзелены канфілікты. Чаргаванне ў кампазіцыі бытавых сцен з масавымі сцэнальнымі эпізодамі дапамагае больш поўна раскрыць каларыт і вобразы твора.

У пастаноўцы паказаны пераважна сілы савецкай вёскі ў штодзённым змаганні за ўмацаванне калгаснага ладу, за будучыню электрафікацыі і наладжванне калектывнай працы. Галоўныя героі твора — працавіты і сціплыя людзі, якія карыстаюцца аўтарытэтам у масах. Іх жыццёвыя інтарсы падпарадкаваны грамадскай справе. Рудак (артыст П. Пекур) — чалавек з адрыватой душой, протэсты, жыццёрадасны. Меншчэ (артыст Ул. Дзядзюшка) — дзейная і імклівая натура. Гаспадарыні сялянскі Крумень (артыст С. Хацкевіч) — чалавек заперочны, удумлівы. У гэтых людзей справа вымушаецца на першы план. Праз іх вобразы паказана сіла народнага, якая рухае наша жыццё наперад.

Прымабы вобраз калгасніка Яна Лайніса (артыст Б. Ямпольскі), у якім фальклорныя рысы пераплітаюцца з рысамі сучаснага сялянства. Паступова пачынае ён разумець усю веліч велізарных сацыяльных працэсаў у сучаснай вёсцы.

Побач з грамадска-палітычнай лініяй у рамана пэўнае месца адведзена паказу калгаснага і ў індэпріроўкі, як і ў раманае, ёсць адпаведнае палітычнасці. Пору за фёлю выдзелена ва ўзмаздноснасці Алеся Іванчыка (артыст В. Уладзімірскі) і Алежкі (артыстка М. Захаравіч). Асноўныя рысы гэтых вобразаў раскрыты правільна. Ім уласцівыя пачуццёвыя прыніжэння, прыніжэння прыму, прывабай чалавечнасці. Па асобных жа дэталі варты зрабіць некаторыя заўвагі. У пачатку рамана Алежкі больш сціпла, яна набажняя і насмелая,

але каханне сарамлівае. А ў пачатку радыёспектакля атрымаваецца, быццам Алежкі набажняя са сваім каханнем да Алеся. Алежы энергічны хлопек, але ў споне з маці яму не хапае пэўнасці. Калі каляналіцець маці (артыстка Н. Гейц) і адчуваецца, дык у Алеся часам тут сыхноўнае лака выдзеленае слаба. А гэта абдынае яго індывідуальнасць як чалавеча чулага і разумнага.

Зоегіт (артыстка Г. Уладзімірэва) адпавядае агульнаму кірунку вобраза. Толькі інтанцыйны малюнак гэтыя персанажы ў пастаноўцы трохі падобны да Алежкі.

Сіла станоўчых герояў заўсёды ўмацаванецца, калі яны прыходзяць у сутыкненне з моцным праціўнікам. Лагер асноўных персанажы ў радыёспектаклі таксама дзікі. Кожная фігура мае спеасаінаінасць рысам. Калюк Кляшчэўскі (артыст Т. Кін-Камінескі) — сын мясцовага фальвароўца, адкрыты воўраг, які імкнецца пашкодзіць пуску электрафікацыі. Але ён не мае падтрымкі з боку мясцовага сялянства. Праўда, знаходзяцца людзі выпу Парочкуса (артыст З. Строма), якія спрабуюць нека даламацца яму, але ім у савецкай вёсцы няма глебы для разгортвання варажэй дзейнасці.

Адоля (артыстка А. Рышконіч) не павіна быць груба-развізанай. Трэба, каб у ёй вобразе пераважала жадноца ганарліваецца і пэўная самастойнасць. Што датычыць Гумоўскага (артыст В. Краўціў) і Пашкевіча (артыст А. Наваельскі), дык праз іх вобразы добра раскрыта тема пераахавання чалавеча. Яны паступова з неадверлівага людзей стаюцца прыхільнымі калгаснай справе, бачачы, як змяняюцца жыццё. Характары ў іх моцныя, якія ўжо ўсталяваліся. Такім людзям цяжка змяніць свае погляды. Толькі над уплывам савецкай рэалінасці яны змяняюцца. Варты быць падумць над розніцай у інтанцыйны пры выкананні гэтых ролей.

У пастаноўцы сустракаюцца арфаніцкія атракі. Часам вымаюцца няправільна на ставіць націскі ў павольных словах, імянах і прозвішчах. У радыё гук — знізіны сродак выразнасці. Таму артыстам треба больш працаваць над мелодыяй гаворкі, бо ў жыцці кожны чалавек мае сваю манеру гутаркі.

Уласны пастаноўкі спрымае музычнае афармленне С. Ратнера.

Радыёспектакль — добрая форма прапаганды беларускай літаратуры. Яе треба выкарыстоўваць і надалей. А. ЕСАКОў.

Калі вяду коць заіржаў там
Працява пацуду пад калінаю.

— Мне не адраділа мая мілая,
З душой чыстаю, галубінаю...

Адступілася смерць пастылаў
Пад чырвоною пад калінаю!

Песеінная аснова верша вымагае ад паэта спецаінаінасці, эканізацыі рытма, таму тут мы не сустракаем а падрабязнай дэталізацыі, характэрнай для творчасці Антона Валевіча.

Зусім іштэага плана новыя вершы Уладзіміра Караткевіча («Польмя» № 2). Паэт напісаў творы, якія сведчаць аб яго творчым росце.

Многа гэты творцаў ад вытокаў нахатненія. Натуралістычны выдзеленне гэтага паэтычна ма адзінца вершы Уладзіміра Караткевіча «На пацэце дарог». Даждзлівы вясенскі дзень зайтраў у ім такімі вяселькавымі фарбамі, што міжволі хочацца даўтаць да «святлых агеньчыкаў прытуліных», дзе жанчыны «сыніліся талкаю дапамажы паматкаваць ваушты», дзе можна пачуць каакі Беларусі, — «страціць, як першыя прадзеці, пачуць, як гнейныя маланка, загадарныя, як агонь у лесе, багатая, як жывінец залаты». А ў сядзе —

Халоднае ад кроплі даждзлівае
Смуе абыць на голым дрэвах
Забіць.

Усе гэтыя надзвычайныя дэталі навуасцім адпавядаюць у памяць чатырохгодовага хваліцка, галава якога, «быццам спылы адуванчык, кістацца пад ветрам вольных песьняў». Прываінасць верша не толькі ў адуванчальных, ёмістых вобразах, але і ў адуванчальных паэтычным павароце, хоць ён, па сутнасці, зусім заканамерны, бо пра каго іштэага, як не пра сабе, можна сказаць так праўдзіва і неаарнара:

Калі набажваюць
І зноў цяжы, цяжы, як рына, песьня,
Плыве ў душу, у сэрца халатчука,
І ён не ніколі не забудзе.

Хто будзе ён? Кім стане у жыцці?
Не ведаю яшчэ, бо гэты хлопчык...
То быў я сам.

І ветразем надзейным
На ўсё жыццё мне засталася песьня.

Дапамажы мне, песьня, ў лютых хвалях,
У затоцы ніхай, дзе вода цыце,
Нясі мне у мора. Я чакаю.

Яшчэ большай мастацкай сілы дасягае Уладзімір Караткевіч у «Партызанскай быдзель». Зірочную ноч фантыяцкай акупалі нібы азарвае сэрца протэст савецкай жанчыны, якая ахварэе сабой, каб выраваць баінага чалавеча — партызана. Напружанасць пачуцця падрасіваецца рытмам, размерана цаіжым:

І не таптаў гагамі, не катавалі пяць дзён,
А яна ўпарты казала: «Каханы, каханы ён».

Увагай да протэста савецкага чалавеча, мужнага ў выпрабаваных і спіяжыа ў штодзёнай працы, вымаюцца вершы Сяргея Грабоўскага («Беларусь» № 1). Помнік воіну, які загінуў, абуджае ў сэрцы паэта чужую гаму пачуццяў. Хоць пад жывіцём салдата «апапашноу дату паставіла куля», яго «нікто не звольніць у запас». Ён пазавівае застанецца ў нашай свядомасці, і строгая бронеа намуента не дасціпчы жывота аблічча героя ў памалі бліжэй і родных. Матчына сэрца і цыпер жыве спалываюцца, што ён

...вечарам прыдзе, пастукае ў раму і скажы паіху: «Правініцеся, мама»,
Цыгарку закурчыць, алмоніцца есці,
І будзе да раіня ўдзякаць па нявесце.
(«Вечны салдат».)

Сіла арошчій радноў не толькі ў псіхалогічнай праўдзінасці. Наш воін застанецца ў вехах увасвоблення чужой, чалавечнасці. За шчыльнае будучыню Радзімы адуць іні маладоў гарачую кроў і крылатыя мары юнацтва. Але яны не дагінуты разам з героем. Іх ахціваць белагалонныя халатчкі, якія адыць «сеты ра гавораць»: «Добры дзень» сваёй юнай настаўніцы («Народная настаўніца».)

З некалькіма паэмамі ваіны вынес адвешы чалавек іспакісную волю змаганца за мір. Жалхіяны малюнк смерці і разбураення, перамачыты ім, паразіці чыналічкую прагу дзейнасці. І няма нічога даўнага, што ў вершы Кастуся Кірвані «Герой ваіны» («Беларусь» № 2) былі франтавік не можа спакойна застацца ў баку ад вялікага будаўніцтва:

Ён быў не ваінец,
А хто выйшаў адуць,
Той сёння імкнецца
Навек
Зрабіць,
Каб не ўведаў
Ні бомбаў, ні куль
Ніколі наш друг чалавекі.

Гарадзёўскага загартука, як дарагага спадчына, перададзена сённяшнім абаронцам Радзімы. Слэўным воінам Савецкай Арміі прысвядзілі працуючыя вершы паэты маладзета пакалення.

... На палігне пахне парохам,
А ў полі — водарам спелых зярнят,
Побач з ціям жыццёвым шорахам —
У мірным сусветнасце гамонка гармат.

Прыведзеныя радкі з верша Петруся Маляля «У мірным сусветнасце» («Маладосць» № 2) падрасіваюць непарушную сувязь народаў і арміі, якая стаіць на варце народных здабыткаў.

У гэтым жа нумары «Маладосці» змяшчаны творы Міколы Сіевеніча, Уладзіміра Паўлава, Сімеона Балатна, якія зусім напална прышлі ў паэзію.

Наўдоўным, прарытэтым смуткам растанія з роднымі мяшчымі аянаны «Праваднік» Уладзіміра Паўлава. Адушкіну пара вяртацца на службу ў адзкі гарнізон, і матчыны «рукі, што некалі пестілі», на пачыны «гладяць блазітны нагон». Пра сваё пакаленне паэт гаворыць: «Ім нікала, нас пона нарадзілі, і ўсёго цылінічкі мы наілі, парохам пратыхаць ў баях» («Палінішкі»). Гэтая наўраўна крыўда абдзеленасці гераічнага беспастаўнага, бо цылінічкі сённяшніх марак сіпца сусветскаму хлопчыку, кожная гушка якога «хвалыў аніяснаю абытка» Чытачы, знаёмыя з ранейшымі вершамі Уладзіміра Паўлава, з прымяненнем заўважаюць творчы рост паэта. Аўтар біграфічных штыхі надзею яго творам вырастаю адукачу часу, асацірууюцца з тыповымі рысамі маладзета пакалення. Схільнасць да вядзін тыматчы, імкненне да прастаты і выразнасці мастацкіх сродкаў выдзіваюць Уладзіміра Паўлава сярэд літаратурных аднагодцаў.

Паэтычнае ўмельства дакуць што не хадае творам Міколы Сіевеніча. У паўнай вершы аналадоўшых тэхнік верша, паэт вельмі насмела карыстаецца ўражаннямі

ўласнага жыццёвага вопыту. У выніку добрая задумка не набыла належнага мастацкага адыясненія. Знайшомы артынальны запев у вершы «Сябро», аўтар з траціў атрафі, нібы пабаўціўшыся выгалавыцца да канца, перайшоў да трафарэтнай «чарнавокай Алеся», якую ўвух пакавалі з сябрам, да аблугачанай паэтычнай дружбы, калі «на дваіх заўжы дзвалі і валу, і хлеб, і песьню». Верш «Дома» таксама пазабудзены яркіх дэталей. Думачца, гэтая наўпаўнасць хуцка прайдзе, і аўтар загаворыць уласным голасам.

Сямёна Балатна спакушаюць эфектныя канцоўкі. У адным выпадку яны арганічна вынікаюць з твора, як у вершы «Навек на плечы дубу вецер». Дуб, што «адма

